

PAGUEM IMPOSTOS COM ELS SUECS?

Vicenç Navarro

9 de març de 2012

A partir de la proposta d'augmentar els impostos de l'IRPF que ha fet el govern del Partit Popular, s'han generat gran número de reportatges en els mitjans d'informació que han comparat el que paguen els ciutadans d'aquest país en impostos sobre les rendes derivades del treball amb el que paguen els ciutadans d'altres països. I una observació molt generalitzada és que amb l'increment ni més ni menys que de set punts en la càrrega impositiva dels més rics (que ingressen més de 300.000 euros a l'any), el tipus nominal superior, 52%, ja és gairebé el que paguen els seus homòlegs, els súper rics, a Suècia. Amb aquest enteniment es conclou que, tot i que estem pagant impostos com els suecs, els nostres beneficis i serveis públics de l'Estat del Benestar, en canvi, estan molt menys finançats que els d'aquell país.

En aquest argument, però, s'obliden diversos fets. És cert que l'escala nominal en les gravacions de l'IRPF ens acostava ja al nivell suec. És important accentuar que si aquesta mesura l'hagués aprovat el govern Zapatero, és més que probable que el PP l'hagués acusat de demagog, confiscatori, tramuntà i tot un seguit d'adjectius que les

dretes fan servir per atacar les esquerres. Tot i això, benvingut sigui que el govern Rajoy hagi pres aquesta mesura.

Ara bé, cal aclarir immediatament que aquesta proposta, tot i ser positiva en generar més recursos a l'Estat, serà dramàticament insuficient per corregir l'enorme dèficit d'ingressos a l'Estat. Espanya i Catalunya disten molt d'arribar a quotes semblants a Suècia en els seus ingressos a l'Estat. Les diferències són molt grans. Aquests ingressos a Suècia són un 54%, però a Espanya i a Catalunya, només un 34% (els més baixos de la UE-15). Per què?

Diverses raons expliquen aquestes diferències. Una és el gran abisme que existeix entre càrrega nominal (el que apareix en els llibres) i càrrega real. Aquesta diferència augmenta amb el nivell de renda. Els súper rics de Catalunya i Espanya, que cobren més de 300.000 euros a l'any, no paguen un 52% dels seus ingressos al fisc de l'Estat (sigui aquest central o autonòmic). Els percentatges reals són molt, molt més baixos que el 52%. I una causa d'això és que tenen moltes i moltes deduccions i maneres d'evitar impostos, de manera que el seu nivell real és molt menor (un 22%). És més, a més de deduccions, els seus guanys es deriven majoritàriament de les rendes del capital, que es graven molt menys que les rendes del treball (al voltant d'un 21% nominalment).

Però, a més d'això. Hi ha una altra manera d'evitar el fisc: no declarant la renda. El frau fiscal arriba a dimensions colossals. Segons la pròpia Agència de l'Estat (Sindicats de Tècnics del Ministeri d'Hisenda, 02.12.11), el frau fiscal arriba unes dimensions de prop de 90.000 milions d'euros, procedents majoritàriament (el 72% del frau fiscal) de les grans fortunes (que ingressen molt més que 300.000 euros a l'any) de les grans empreses que facturen més de 150 milions d'euros a l'any, i de la banca. I aquí està un dels orígens dels escassos ingressos a l'Estat a Catalunya i a Espanya. Els súper rics no paguen el que paguen els súper rics a Suècia, on el frau fiscal és molt

menor. La gravació de les rendes del capital és més gran, i les deduccions gairebé no existeixen. Les deduccions, com a eina fiscal, afavoreixen sobretot les rendes superiors, les quals tenen a la seva disposició tota una bateria d'ajudes legals que els ensenyen com no pagar impostos, tal com passa a Espanya i a Catalunya.

Una altra gran diferència amb Suècia és la desigualtat de rendes existent en ambdós països. Les desigualtats són molt més grans a Espanya i Catalunya que a Suècia. Així, a Espanya i Catalunya, el ciutadà que guanya 300.000 euros ingressa nominalment tretze vegades el que ingressa el ciutadà mitjà i corrent que treballa i paga impostos a través de la seva nòmina (i està més que provat que seria més accentuada la diferència si es basés en ingressos reals). Aquesta diferència a Suècia és molt menor. A més, la taxa impositiva nominal per als que a Espanya cobren més de 300.000 euros a l'any (el 52%, tipus impositiu màxim) s'aplica a Suècia als que ingressen dues vegades el que ingressa el ciutadà mitjà. Per això la majoria paga més impostos encara que les seves taxes nominals de gravació siguin gairebé iguals a les d'Espanya i Catalunya.

I una última raó de l'enorme diferència d'ingressos a l'Estat entre Suècia i Espanya és que hi ha molta més gent treballant i pagant impostos a Suècia que a Espanya. El percentatge de la població adulta que treballa i paga impostos és molt més alt a Suècia que a Espanya i Catalunya. I això, com a conseqüència de la major participació laboral de la dona a Suècia (70% versus 52% a Espanya). La xarxa de serveis a les famílies (que vol dir dona) a Suècia facilita la integració de la dona al mercat del treball. I això no passa a Catalunya ni a Espanya.